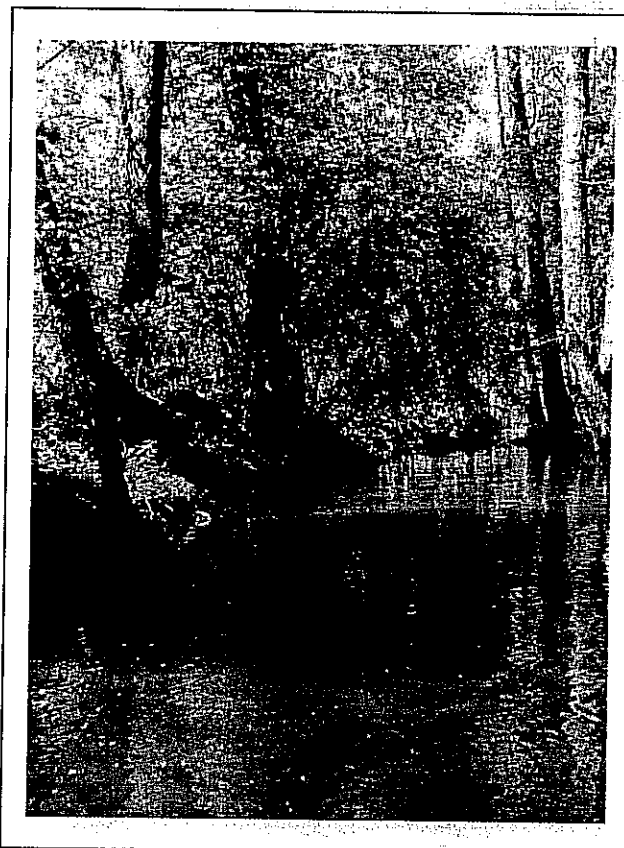

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie
Delegatura w Ciechanowie**

**Działalność inspekcyjna
na terenie powiatu pułtuskiego
w 2014 r.**

Ciechanów, maj 2015 r.

Zatwierdził:

Andrzej Gwizdała-Czaplicki
Kierownik Delegatury w Ciechanowie

Opracowali:

Działalność monitoringowa:

przy wykorzystaniu opracowania WIOŚ „Roczna ocena jakości powietrza
w województwie mazowieckim. Raport za rok 2013”.

Barbara Milewska – Kierownik Działu Monitoringu Środowiska

Agnieszka Figórska – specjalista

Agnieszka Pawłowska – inspektor

Działalność kontrolna:

Marek Nowotczyński – Kierownik Działu Inspekcji

Beata Tyl – starszy inspektor

Spis treści

I. Działalność monitoringowa	3
Wstęp.....	5
1. Jakość powietrza.....	5
1.1. Klasyfikacja stref.....	5
2. Stan czystości rzek na terenie powiatu pułtuskiego	9
2.1. Źródła zanieczyszczenia wód.....	9
2.2. Jakość wód powierzchniowych.....	10
2.3. Obszar szczególnie narażony na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN).....	12
3. Stan czystości wód podziemnych.....	15
4. Monitoring hałasu.....	15
5. Monitoring pól elektromagnetycznych.....	16
6. Gospodarowanie odpadami	17
II. Działalność kontrolna.....	19

I. Działalność monitoringowa

Wstęp

Powiat pułtuski jest jednym z siedmiu powiatów leżących w obszarze działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Ciechanowie. Omówienie jakości poszczególnych komponentów środowiska zostało wykonane na podstawie informacji zgromadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska).

1. Jakość powietrza

1.1. Klasyfikacja stref

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232) wojewódzki inspektor ochrony środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914)

W województwie mazowieckim klasyfikację wykonano w 4 strefach: aglomeracji warszawskiej, mieście Radom, mieście Płock i w strefie mazowieckiej, obejmującej swoim zasięgiem pozostały teren województwa, w tym powiat pułtuski (do 2010 r. ocena dla powiatu dokonywana była w ramach strefy ciechanowsko-mławskiej, dla powiatów: pułtuskiego, ciechanowskiego, mławskiego i żuromińskiego).

Tabela 1. Podział województwa mazowieckiego na strefy

nr	nazwa strefy	kod strefy	powierzchnia strefy (km ²)	liczba niestacjonarnych stacji
1	aglomeracja warszawska	PL1401	517	1724,4
2	miasto Radom	PL1403	112	218,5
3	miasto Płock	PL1402	88	122,8
4	strefa mazowiecka	PL1404	34841	3251,2

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport za 2014 r. jest już trzynastą oceną przeprowadzoną dla całego obszaru województwa

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Obowiązujące wielkości poziomów dopuszczalnych, docelowych i celu długoterminowego dla kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin przedstawia załącznik nr 1.

Celem przeprowadzenia rocznej oceny jest:

1. klasyfikacja stref w oparciu o obowiązujące na dany rok kryteria,
2. uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń,
3. wskazanie wartości i obszarów przekroczeń wartości kryterialnych,
4. wskazanie potrzeb w zakresie niezbędnej modernizacji systemu monitoringu powietrza.

Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących **ochrony zdrowia** w 4 strefach województwa (aglomeracja warszawska, miasto Radom, miasto Płock, strefa mazowiecka) oraz kryteriów określonych w celu **ochrony roślin** w 1 strefie (mazowieckiej) w zakresie wskaźników zamieszczonych w tabeli 2.

Tabela 2. Wskaźniki do oceny jakości powietrza w strefach

Kryterium oceny	
według ochrony zdrowia	według ochrony roślin
dwutlenek siarki SO ₂	dwutlenek siarki SO ₂
dwutlenek azotu NO ₂	tlenki azotu NO _x
tlenek węgla CO	ozon O ₃ określony współczynnikiem AOT40
benzen C ₆ H ₆	
ozon O ₃	
pył zawieszony PM10	
pył zawieszony PM2.5	
oraz w pyłe PM10:	
ołów	
arsen	
kadm	
nikiel	
benzo/a/piren	

Dla każdego zanieczyszczenia wyznaczono strefy, w których:

- nie przekroczone są poziomy dopuszczalne;
- poziom substancji mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- przekroczone są poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji;
- przekroczone są poziomy docelowe;
- nie przekroczone są poziomy docelowe;
- przekroczone są poziomy celu długoterminowego;
- nie przekroczone są poziomy celu długoterminowego.

Klasyfikując strefy według kryterium ochrony zdrowia uwzględniono cały obszar województwa (4 strefy), natomiast według kryterium ochrony roślin pominięto wyniki pomiarów stężeń ze stacji miejskich.

W wyniku oceny, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,
- **klasa B** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

dla ozonu:

- **klasa D1** – stężenia nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia przekraczają poziom celu długoterminowego,

oraz dla PM2.5:

- **klasa A** – stężenia na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- **klasa C2** – stężenia przekraczają poziom docelowy.

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w kolejnych latach oceny jakości powietrza w strefach przedstawia załącznik nr 1.

Wymagania dotyczące metod oceny, możliwych do wykorzystania w rocznej ocenie jakości powietrza, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1032), w Dyrektywie 2004/107/WE oraz w Dyrektywie 2008/50/WE.

Przy klasyfikacji stref posłużono się pomiarami (ciągłymi lub okresowymi), obliczeniami modelem matematycznym, a także informacjami o szacunkowej emisji ze źródeł przemysłowych, powierzchniowych i liniowych.

W województwie mazowieckim w rocznej ocenie jakości powietrza wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2014 r. przeprowadzonej po przeanalizowaniu wszystkich dostępnych i zgromadzonych danych pomiarowych dotyczących poziomów stężeń poszczególnych zanieczyszczeń, analizy rozmieszczenia i oddziaływania źródeł emisji oraz wyników obliczeń z wykorzystaniem modelu matematycznego, uzyskano następujące wyniki:

- **dla dwutlenku siarki** – stężenia średnioroczne dwutlenku siarki na stacjach zlokalizowanych ze względu na ochronę zdrowia wahały się w granicach od 3,7 do 9,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ze względu na ochronę roślin zanotowane stężenia w granicach 18 – 28% poziomu krytycznego wynoszącego 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wszystkie strefy województwa dla dwutlenku siarki w wyniku klasyfikacji otrzymały **klasę A**;
- **dla dwutlenku azotu** – średnioroczne stężenia dwutlenku azotu na terenie województwa, poza Warszawą, osiągały wartości od 6 do 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekraczały poziomu dopuszczalnego 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenie zanotowano w Warszawie w wysokości 49 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ze względu na ochronę roślin stężenia średnioroczne mieściły się w granicach 35 - 43% poziomu krytycznego wynoszącego 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W rezultacie 3 strefy województwa otrzymały **klasę A**, a aglomeracja warszawska - **klasę C** ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla stężenia średniorocznego;
- **dla tlenku węgla** – średnioroczne stężenia tlenku węgla wyrażone wartością stężenia maksymalnego ze średnich 8-godzinnych krocących były niskie i wahały się od 1 329 do 3 986 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym poziomie 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Podwyższone wartości stężeń występowały w krótkich przedziałach czasowych na niewielkich obszarach i miały charakter chwilowy. Wielkości stężeń CO w 4 strefach (cały obszar województwa) mieściły się poniżej poziomu dopuszczalnego wyrażonego wartością stężenia maksymalnego ze średnich 8- godzinnych krocących (**klasa A**);
- **dla benzenu** – stężenia średnioroczne benzenu były niskie i stanowiły od 20 do 40% poziomu dopuszczalnego wynoszącego 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wielkości stężeń tego zanieczyszczenia w 4 strefach województwa otrzymały **klasę A**, poziom dopuszczalny został dotrzymany.
- **dla pyłu PM10** – stężenia pyłu zawieszonego PM10 były wysokie. Na większości stanowisk monitorujących stężenia pyłu PM10 norma dobową, związana z liczbą dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla 24-h, została przekroczona. Wynosiła od 27 do 98 dni przy dopuszczalnym 35. Na 2 stanowiskach pomiarowym została przekroczona norma roczna wynosząca 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenia średnioroczne pyłu PM10 zanotowano na stacji w Warszawie i Otwocku (42 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). W województwie stężenia średnioroczne zawierały się w przedziale od 63 do 105 % poziomu dopuszczalnego. Wszystkim strefom nadano **klasę C**. Dla pyłu PM10 ustawodawca polski, w ślad za normami europejskimi, ustalił tzw. poziom informowania jako 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i poziom alarmowy 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Przekroczenie tych poziomów stężeń zobowiązuje odpowiednie służby do poinformowania społeczeństwa o występującym zagrożeniu zdrowia. W ostatnim okresie oraz w ciągu kilkunastu ostatnich lat stężenia pyłu PM10 w województwie mazowieckim nigdy nie przekroczyły poziomu informowania. Analiza otrzymanych poziomów stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2014 r. wskazuje

na ścisłą zależność zmierzonych stężeń od warunków pogodowych. Zima spowodowała wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wysoki poziom emisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna. Pomimo, że rok 2014 był cieplejszy od 2013 r. i należałoby się spodziewać niższych emisji i co za tym idzie stężeń zanieczyszczeń, stężenia te były wyższe. Powodem tego jest najprawdopodobniej dogrzewanie się przez mieszkańców w okresach cieplejszych paliwami stałymi (jak węgiel i drewno) oraz spalaniem odpadów zamiast ogrzewania gazem.

- dla pyłu PM2.5 – stężenia pyłu PM2.5 były wysokie. Średnioroczne stężenia zawierały się w przedziale od 23 do 31 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i stanowiły 92 - 124% poziomu dopuszczalnego oraz 88 - 119% poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji. Tylko na 4 stanowiskach nie został przekroczony poziom docelowy ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Najwyższe stężenie średnioroczne wystąpiło w Legionowie. W wyniku klasyfikacji wszystkie strefy otrzymały klasę C. Ze względu na bardzo krótki termin osiągnięcia wymaganego poziomu dopuszczalnego – do 1 stycznia 2015 r. - konieczne jest pilne realizowanie zaplanowanych w POP działań;
- dla ołowiu, arsenu, niklu, kadmu – stężenia metali oznaczane w pyłe PM10 były niskie i nie przekraczały 3,2 % poziomu dopuszczalnego dla ołowiu i od 10 do 18% poziomu docelowego dla arsenu, kadmu i niklu. Stąd cały obszar województwa mazowieckiego (4 strefy) w wyniku klasyfikacji otrzymał klasę A;
- dla benzo/a/pirenu – stężenia benzo/a/pirenu oznaczane w pyłe PM10 były bardzo wysokie, szczególnie w okresie sezonu grzewczego. Poziom docelowy ($1 \text{ ng}/\text{m}^3$) został przekroczony na wszystkich stanowiskach pomiarowych, a stężenia średnioroczne benzo/a/pirenu przekraczały poziom docelowy od 2 do 8 razy. Poza sezonem grzewczym stężenia benzo/a/pirenu były znacznie niższe. W wyniku klasyfikacji klasę C otrzymały wszystkie strefy;
- dla ozonu – stężenia ozonu mieściły się poniżej poziomu docelowego. Nie zanotowano przekroczenia progu informowania społeczeństwa ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano co najmniej jeden dzień z przekroczeniem wartości $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r.

Zestawienie klasyfikacji poszczególnych stref w 2014 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasyfikacja strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
			SO ₂	CO	CO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃	NO ₂	NO	NO _x	Ar	Pb	Cd	Ni	
1	aglomeracja warszawska	PL1401	A	C	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
2	miasto Radom	PL1403	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
3	miasto Płock	PL1402	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
4	strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

²⁾ wg poziomu docelowego,

³⁾ wg poziomu celu długoterminowego,

Powiat pułtuski leżący w strefie mazowieckiej, a wcześniej w strefie ciechanowsko-mławskiej, ze względu na stężenia pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz benzo/a/pirenu, zaliczany jest od 2007 roku do klasy C (załącznik nr 1).

2. Stan czystości rzek na terenie powiatu pułtuskiego

2.1. Źródła zanieczyszczenia wód

Na terenie powiatu pułtuskiego, wg prowadzonej przez WIOŚ bazy oczyszczalni ścieków i zrzutu ścieków nieoczyszczonych – BOŚiZŚN, w 2014 r. funkcjonowało 9 biologicznych oczyszczalni ścieków, w tym 2 z podwyższonym usuwaniem biogenów (PWiK Sp. z o.o. w Pułtusk i Zakład Mleczarski Winnica Sp. z o.o.).

W 2014 r. oczyszczalnie łącznie odprowadziły do wód 1 427,2 tys. m³ oczyszczonych ścieków, z czego ponad 75% stanowiły ścieki z PWiK Sp. z o.o. w Pułtusk.

Tabela 4. Wykaz eksploatowanych oczyszczalni ścieków w obrębie powiatu pułtuskiego
(stan na 31.12.2014 r.)

L.p.	Zarządzający	Rodzaj oczyszczalni	Roczna ilość ścieków tys. m ³ /rok	Odbiornik ścieków
1.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pułtusk oczyszczalnia miejska	biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów	1 076,7	Narew
2.	Zakład Mleczarski Winnica Sp. z o.o. oczyszczalnia zakładowa	biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów	187,6	Niestępówka, Narew
3.	Dom Pomocy Społecznej 07-215 Obryte oczyszczalnia zakładowa	biologiczna	94,0	Dopływ z Psar, Narew
4.	Zakład Usług Komunalnych w Zatorach oczyszczalnia gminna	biologiczna	23,0	Pрут, Narew
5.	Osiedlowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gładczynie oczyszczalnia osiedlowa	biologiczna	21,0	Pрут, Narew
6.	Gmina Obryte oczyszczalnia gminna w Gródku Rządowym	biologiczna	13,0	rów mel., Kanał Zambski, Narew
7.	Dom Pomocy Społecznej w Ołdakach oczyszczalnia zakładowa	biologiczna	6,1	Przewodówka, Pełta, Narew
8.	Gmina Obryte Oczyszczalnia gminna w Psarach	biologiczna	8,8	Dopływ z Psar, Narew
9.	Gmina Świercze oczyszczalnia w Ostrzyniewie	biologiczna	37,0	Kolnica, Sona, Wkra

W obszarze zlewni Narwi na terenie powiatu bezpośrednio do rzeki odprowadzane są oczyszczone ścieki z PWiK w Pułtusk - największej w tym rejonie komunalnej biologicznej oczyszczalni.

Ponadto bezpośrednimi odbiornikami oczyszczonych ścieków są: Niestępówka (1), Dopływ z Psar (2), Prut (2), Kanał Zambski (1), Kolnica (1) i Przewodówka(1).

Głównym punktowym źródłem zanieczyszczenia **Niestępówki** jest oczyszczalnia ścieków Zakładu Mleczarskiego w Winnicy, która w minionych latach była przyczyną wielu awaryjnych zanieczyszczeń cieku. Istotnym źródłem antropogenicznego zanieczyszczenia rzeki są spływy powierzchniowe i gruntowe substancji biogenych z terenów gruntów ornych

i użytków zielonych dominujących w zagospodarowaniu zlewni, a także spływy z terenów wiejskiej zabudowy mieszkalno – gospodarczej miejscowości położonych na pobrzeżach Niestępówki.

2.2. Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 15.11.2011 r. w *sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* oraz „Programu monitoringu środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2013 – 2015” jakość wód rzek badana jest z częstotliwością 1 raz na 6 lat w punktach monitoringu diagnostycznego (MD) oraz 1 raz na 3 lata w punktach monitoringu operacyjnego (MO). Częstotliwość badań może być zwiększona jedynie dla substancji priorytetowych, których stężenia wystąpiły w ilości przekraczającej wartość dopuszczalną (badania coroczne). W uzasadnionych przypadkach, tj.: wyjaśnienie przyczyn nieosiągnięcia określonych celów środowiskowych czy określenia wpływów przypadkowego zanieczyszczenia w jednolitej części wód (jcw) może być prowadzony monitoring badawczy (MB). Co roku wykonuje się badania w tzw. punktach intensywnego monitorowania. Taki punkt został wyznaczony w Pułtusku na Narwi.

W 2014 roku na terenie województwa mazowieckiego przebadano 46 cieków w 65 przekrojach pomiarowo-kontrolnych (ppk). Zakres i częstotliwość badań uzależnione były od kategorii stanowiska (od 17 do 99 wskaźników). Monitorowaniem diagnostycznym objętych było 5 ppk, a operacyjny 59 ppk. W zależności od lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód w zlewni wykonano badania dodatkowych wskaźników chemicznych charakterystycznych dla danej zlewni.

Ocena stanu wód w jcw objętych monitoringiem sporządzona została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w *sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości substancji priorytetowych* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1482).

Schemat postępowania przy ocenie przedstawiono w załączniku nr 2.

Wody powierzchniowe na terenie powiatu pułtuskiego w 2014 roku były badane w ramach monitoringu badawczego w punkcie intensywnego monitorowania w Pułtusku. Pozostałe rzeki płynące na terenie powiatu i objęte badaniami w latach poprzednich to: Pełta, Niestępówka i Prut.

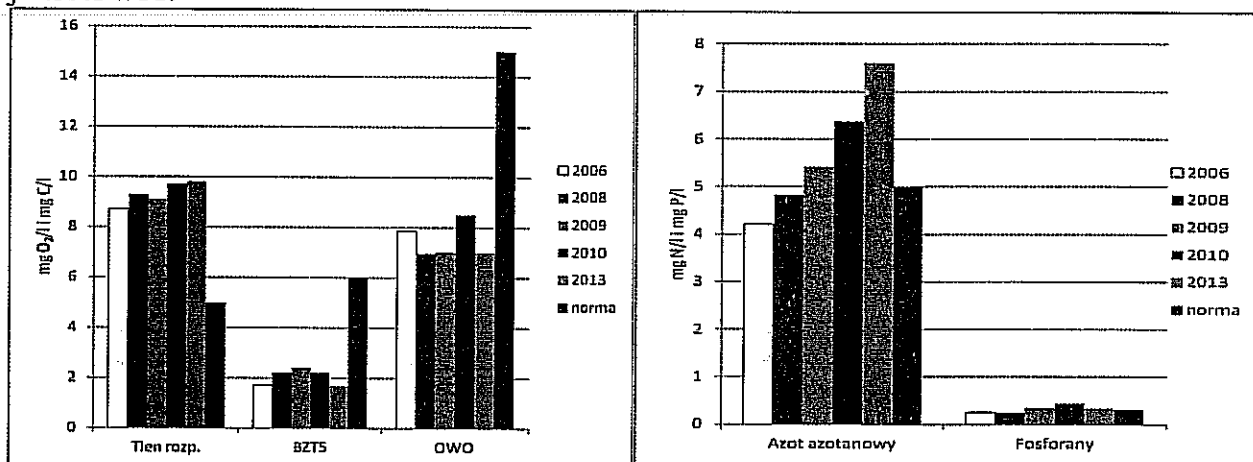
Pełta

Klasa jakości wód rzeki w ppk Kleszewo dla badanych wskaźników fizykochemicznych w 2013 r. była poniżej stanu dobrego ze względu na wysokie stężenia azotu azotanowego i fosforanów. Stężenia azotu ogólnego i substancji rozpuszczonych mieściły się w granicach II klasy. Zawartość pozostałych biogenów, wskaźników charakteryzujących warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne mieściła się w granicach stężeń dla stanu dobrego (I klasa). Zbadane elementy biologiczne: fitobentos (0,597) i makrobezkręgowce bentosowe (0,915) wystąpiły w 2013 r. w I klasie jakości.

O umiarkowanym stanie ekologicznym zdecydował wskaźnik z grupy fizykochemicznej (azot azotanowy i fosforany) występujące w stężeniach poniżej II klasy. Wzrost ich stężeń obserwowana jest w wodach Pełty od 2009 r. (wykres 1).

Natlenienie wód utrzymywało się na dobrym poziomie i wykazywało tendencję wzrostową. Średnioroczne stężenia substancji organicznych łatworozkładalnych (BZT₅) w latach 2006 – 2013 wahały się w granicach 1,7 – 2,4 mg O₂/l, dużo poniżej poziomu dopuszczalnego – wykres 1.

Ogólny węgiel organiczny (OWO), wskaźnik zanieczyszczenia wód substancjami organicznymi pochodzenia naturalnego i antropogenicznego, obejmującego wszystkie związki węgla, zarówno rozpuszczone, jak i zawieszane w wodzie, zmierzono w stężeniach mieszczących się w I klasie jakości wód.

Wykres 1. Wartości stężeń średniorocznych wybranych wskaźników w Pelcie w latach 2006-2013

Od roku 2006 wzrasta zawartość związków azotu w postaci azotu ogólnego. Nie przekracza ona dopuszczalnej normy dla wód dobrej jakości, ale przekracza wartość graniczną 5 mg N/l, powyżej której występuje eutrofizacja wód.

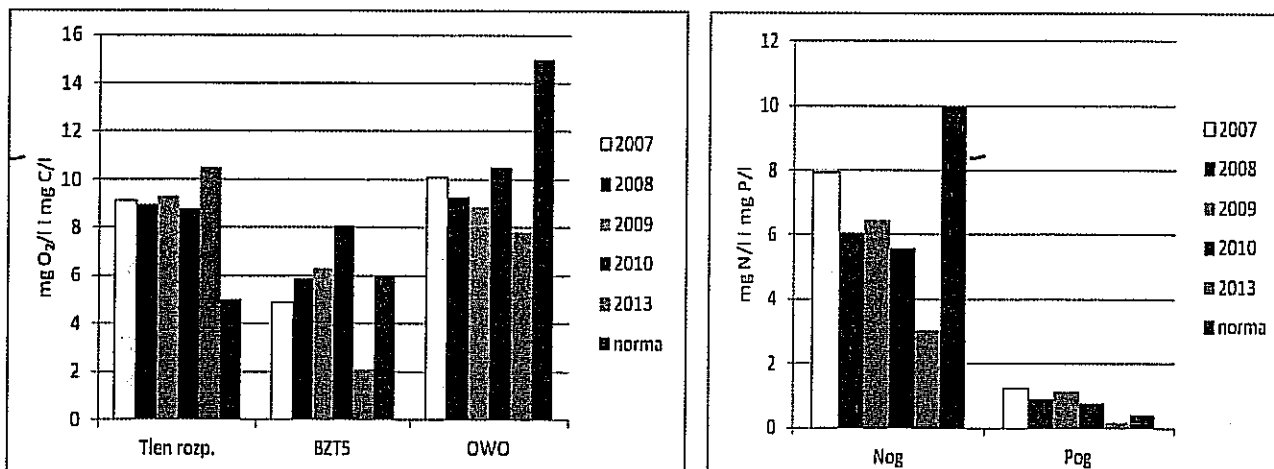
Stężenie fosforu ogólnego utrzymuje się na stałym, poniżej normy, poziomie. Przekroczenia stwierdzono w zakresie stężeń fosforanów.

Niestępówka

Ten prawobrzeżny dopływ Narwi o długości 16 km z ujściem w m. Radzice, ze względu na zagrożenie niespełnienia celów środowiskowych badany był do 2010 r. corocznie. W każdym roku stwierdzano stężenia wskaźników fizykochemicznych poniżej II klasy jakości. W 2013 r. poniżej stanu dobrego stwierdzono stężenia fosforanów. Pozostałe badane wskaźniki mieściły się w granicach I i II klasy jakości.

Fitobentos (0,438) i makrobezkręgowce (0,668) badane w 2013 r. zaliczyły rzekę do III klasy jakości wód pod względem biologicznym.

Stan ekologiczny określony na podstawie elementów fizykochemicznych (poniżej <II klasy) i biologicznych (III klasa) był umiarkowany.

Wykres 2. Wartości stężeń średniorocznych wybranych wskaźników w Niestępówce w latach 2007-2013

Analiza stężeń średniorocznych w latach 2007– 2013 wykazała redukcję w 2013 r. substancji organicznych łatwo rozkładalnych (BZT₅) do poziomu poniżej wartości dopuszczalnej, dobre natlenienie wód, spadek w granicach I klasy jakości stężeń ogólnego węgla organicznego (OWO) oraz spadek zawartości biogenów: azotu ogólnego i fosforu ogólnego – wykres 2.

W 2013 r. stężenie fosforu ogólnego zmniejszyło się do warunków określonych dla I klasy jakości wód. Wartości graniczne dla stanu dobrego zostały przekroczone w przypadku stężeń fosforanów.

Poprawa jakości wód w cieku nastąpiła po modernizacji oczyszczalni w Winnicy w 2012 r. i zmianie eksploatatora oczyszczalni (nowy eksploatator to PGWS GEA-NOVA Sp. z o.o. Stare Babice).

Prut

Klasa jakości wód rzeki Prut w ppk Okopy dla wskaźników fizyko-chemicznych badanych w 2008 r. była dobra. Wszystkie wskaźniki charakteryzujące warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne oraz biogeny mieściły się w granicach stężeń dla stanu dobrego. Zawartość tlenu rozpuszczonego wahała się w granicach I - II klasy jakości wód.

Narew

Narew w Pułtusk w pełnym zakresie badana była w 2012 r. Ze względu na ichtiofaunę w V klasie jakości i węglowodory aromatyczne poniżej stanu dobrego wody rzeki zaliczono do złej jakości.

Wskaźniki fizykochemiczne wystąpiły w I i II klasie jakości, a pozostałe wskaźniki biologiczne w II (fitoplankton i makrofity) i III (makrobezkręgowce bentosowe) klasie jakości.

W 2013 i 2014 r. rzeka badana była w ramach programu badań dla punktów intensywnego monitorowania, który jest ograniczony do biogenów, 4 specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz 4 metali z grupy substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej. Wszystkie badane w latach 2013 - 2014 wskaźniki mieściły się w granicach stanu dobrego.

2.3. Obszar szczególnie narażony na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN)

Pierwsze obszary szczególnie narażone na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN) zostały utworzone w Polsce 2004 r.

Na terenie powiatu pułtuskiego taki obszar ustanowiony został Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Warszawa Nr 1/2004 z dnia 20 lutego 2004 r. i obejmował swym zasięgiem części zlewni Sony, od źródeł do mostu kolejowego w Łopacinie w km 21,300 wraz z wodami Dopływu z Przedwojewa (Sona Prawa), o powierzchni zlewni 406,64 km². Poza dwoma gminy powiatu pułtuskiego: Gzy i Świercze obejmował swym zasięgiem 7 gmin powiatu ciechanowskiego.

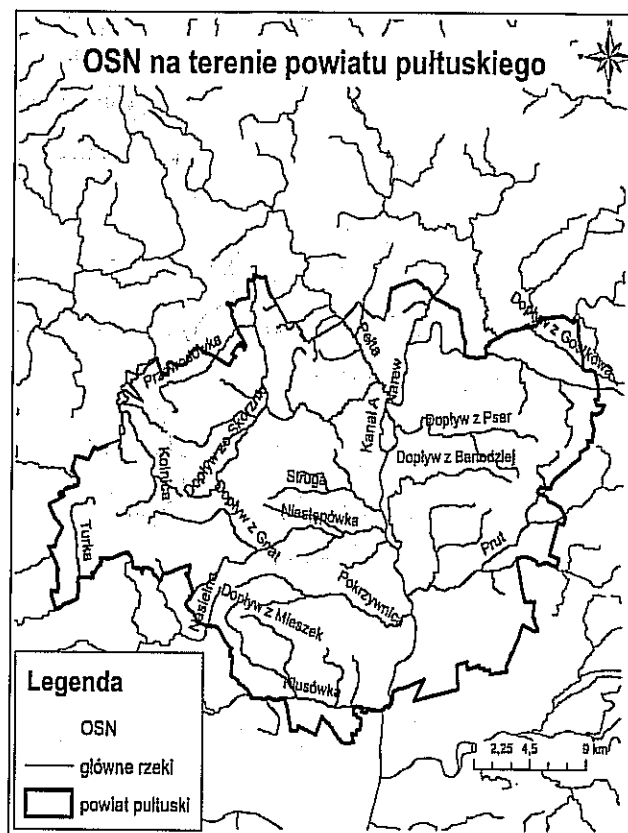
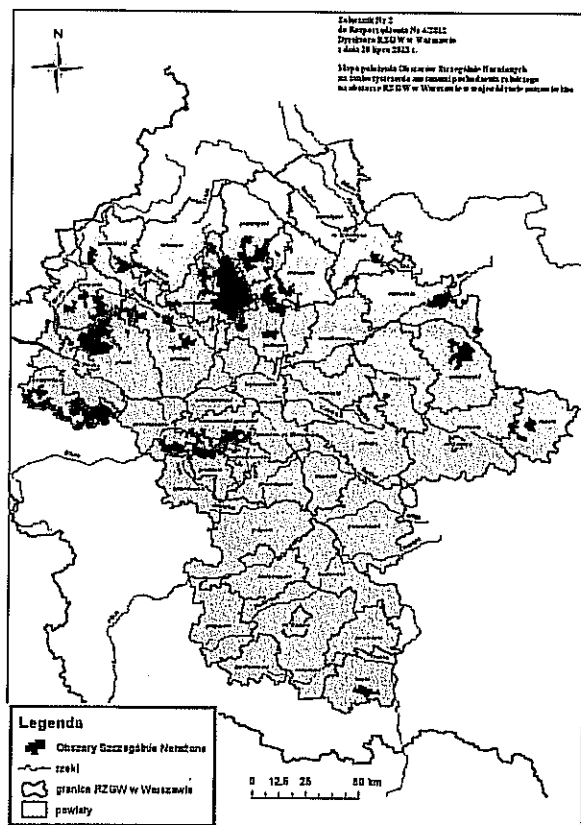
W lipcu 2012 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie wydał zarządzenia ustanawiające nowe obszary szczególnie narażone na spływ związków azotu do wód. W Polsce ich powierzchnia wzrosła z 2% w 2004 r. i 1,49% w 2008 r. do ponad 18% powierzchni kraju w 2012 r. W województwie mazowieckim w stosunku do roku 2004 wzrosła z 411,3 km² do 2 380 km² i obejmuje swym zasięgiem 6,7% powierzchni województwa.

Poniżej przedstawiono zarys obowiązujących granic OSN w województwie mazowieckim oraz w powiecie pułtuskim (mapa 1 i 2). W powiecie pułtuskim obszar OSN powiększył się o tereny położone w przyujściowym odcinku Pełty oraz o zlewnię Niestępówki. Obecne OSN-y wyznaczone zostały na terenach następujących gmin powiatu pułtuskiego: Gzy, Pokrzywnica, Świercze, Winnica i Pułtusk w obszarze wiejskim.

W czerwcu 2013 r. na wyznaczonych OSN zaczęły obowiązywać nowe programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Dla obszarów OSN położonych w powiecie pułtuskim obowiązujące jest rozporządzenie nr 7/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 maja 2013r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych *Dopływy Narwi od Orzu do Pełty, Kępianka, Niestępówka, Pniewnik i Włtra* (DZ. URZ. WOJ. 2013.6184, ogłoszony: 2013.05.31).

Mapa 1 i 2. Granice OSN w województwie mazowieckim i w powiecie pułtuskim (lipiec 2012 r.).

Badania wykazały, że stężenia azotanów w wodach Sony nadal przekraczają wartość graniczną ustaloną dla wód zanieczyszczonych azotanami tj. 50 mg NO₃/l. W okresie obowiązywania kolejnych programów działań notowano najwyższe stężenia azotanów w wysokości:

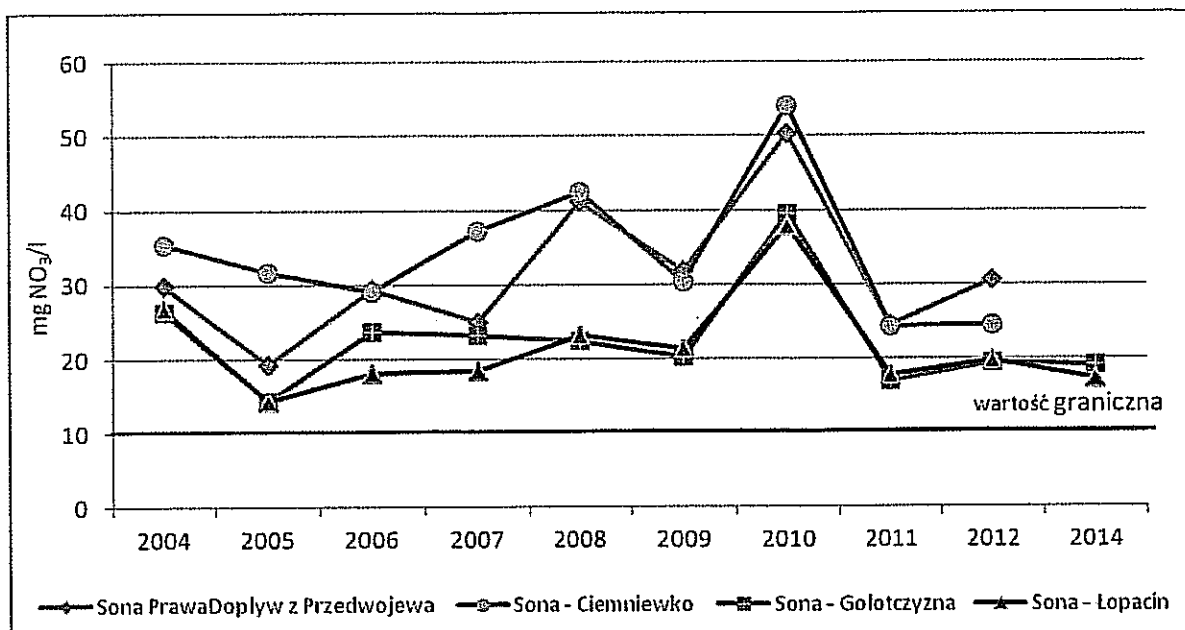
- 108,8 mg NO₃/l w ppk Łopacina w 2004 r. (w okresie od maja 2004 do kwietnia 2008),
- 108,4 mg NO₃/l w ppk Gołotczyzna w 2008 r. (w okresie od maja 2008 do kwietnia 2012),
- 62,0 mg NO₃/l w ppk Gołotczyzna w 2014 r. (w okresie od lipca 2013 r.).

W całym analizowanym okresie stężenia średnioroczne przekraczały wartość graniczną 10 mg NO₃/l, powyżej której występuje eutrofizacja wód (wykres 3).

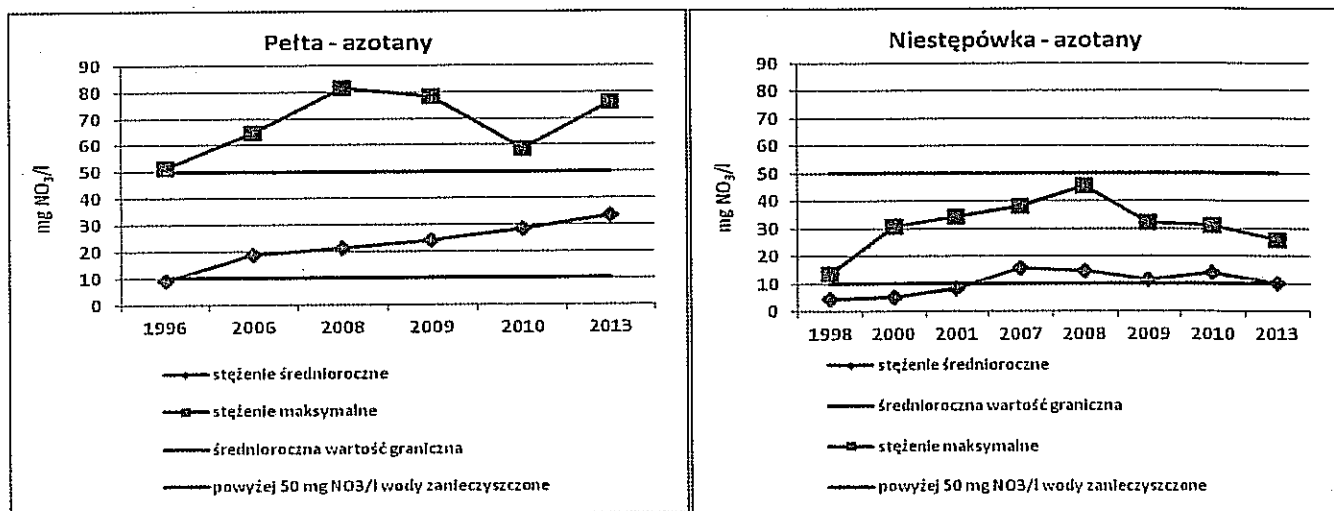
Poza zlewnię Sony, która zaliczona była do OSN w latach 2004-2012, w 2012 r. do obszarów tych włączono także zlewnię dolnej Pełty, gdzie notowano wysokie stężenia azotanów w 2010 r. – 58,5 mg NO₃/l, a w 2013 r. – 76 mg NO₃/l oraz Niestępówkę, w której maksymalne stężenia azotanów nie przekraczały 50 mg NO₃/l (najwyższe wynosiło 25,8 NO₃/l w marcu 2013 r.), ale stężenia średnioroczne przekraczały 10 mg NO₃/l.

Ponadto zgodnie z Dyrektywą azotanową zawartość azotanów występująca w stężeniach powyżej 25 mg NO₃/l wymaga monitorowania ich co najmniej raz na 4 lata.

Wykres 3. Średnioroczne stężenia azotanów w zlewni Sony w latach 2004 – 2014.

Wykres 4. Średnioroczne stężenia azotanów w Pełci i Niestępówce

Realizując obowiązki nałożone nowym Programem WIOŚ przeprowadził na terenie województwa w obszarach położonych w OSN 20 kontroli gospodarstw rolnych.

Najczęściej stwierdzone naruszenia to:

- brak dokumentacji wszystkich zabiegów agrotechnicznych,
- brak zgłoszenia wójtowi gminy instalacji do chowu i hodowli zwierząt z art. 152 ustawy Poś,
- brak karty przekazania odpadów opakowaniowych po środkach ochrony roślin,
- brak opomiarowania poboru wody z własnego ujęcia,
- przekroczenie dawki 170 kg azotu na 1 ha użytków rolnych,
- pobór wody powyżej 5 m³/dobę bez wymaganego pozwolenia wodno prawnego,
- nieodpowiednia pojemność zbiornika na gnojówkę,
- brak możliwości gromadzenia i przechowywania obornika,
- brak sporządzonej oceny bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

Obecnie trwają uzgodnienia odnośnie zwiększenia powierzchni OSN o 2 708,82 km² tj. do stanu zaproponowanego w projektach rozporządzeń dyrektorów rzgw przygotowanych w styczniu 2012 r. z wykorzystaniem wyników ekspertyzy pt. „Ocena presji rolniczej na stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz wskazanie obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego ” wykonanej na zlecenie MRiRW przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach w 2011 r. W powiecie pułtuskim do włączenia do OSN proponowane są tereny w zlewni Dopływu z Bartodziej, Dopływu z Gostkowa, Dopływu z Lasek, Dopływu z Pomasek Wielkich, Dopływu z Psar, Dopływu z Zambsk Kościelnych, Klusówki, Pokrzywnicy, Prutu, PrzewodówkiStrugi.

3. Stan czystości wód podziemnych

W powiecie pułtuskim badania jakości zwykłych wód podziemnych prowadzone są w jednym otworze obserwacyjnym wchodzącym w skład sieci monitoringu diagnostycznego (MD) – Pułtusk i w jednym punkcie w monitoringu operacyjnym (MO) – Klukówek. Badania wykonywane są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

W 2014 r. pobrano próby w ramach monitoringu operacyjnego.

Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych wykonano zgodnie z rozporządzeniem MŚ z 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Rozporządzenie określa dwa stany chemiczne wód podziemnych: dobry i słaby oraz 5 klas jakości wód w punkcie pomiarowym: klasa I – wody bardzo dobrej jakości, klasa II – wody dobrej jakości, klasa III – wody zadowalającej jakości, klasa IV – wody niezadowalającej jakości i klasa V – wody złej jakości.

Nazwa i nr otworu w bazie	JCWPd*	Stratygrafia	Rodzaj wód	Użytkowanie	Stwierdzona klasa jakości				
					2010	2011	2012	2013	2014
Pułtusk 1688	51	Q (czwartorzęd)	gruntowe	nieużytki naturalne	III	-	III	-	II
Klukówek 2543	49	Q (czwartorzęd)	wglębne	lasy	III	III	III	III	II

Tabela nr 5. Lokalizacja i klasyfikacja jakości otworów badawczych wód podziemnych w powiecie pułtuskim w 2014 r.

* jednolita część wód podziemnych

Krótką charakterystykę otworów obserwacyjno-pomiarowych: w Pułtusku i w Klukówku gm. Świercze oraz stwierdzone klasy jakości przedstawiono w tabeli nr 5.

Zgodnie z przyjętą klasyfikacją zarówno w Pułtusku jak i Klukówku stwierdzono wody o dobrym stanie chemicznym (II klasa). W 2014 r. uznano, że wskaźniki występujące w III klasie jakości (żelazo, tlen oraz dodatkowo mangan i amoniak w Pułtusku) są geogenicznego pochodzenia i nie decydują o ostatecznej klasyfikacji wód.

4. Monitoring hałasu

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska został ustawowo zobowiązany do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nie objętych obowiązkiem

opracowywania map akustycznych (art. 117 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* - Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.).

Od 2009 r. w monitoringu hałasu drogowego funkcjonuje nowy system pomiarowy oparty na pomiarach długo i krótkookresowych. W 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał badania hałasu komunikacyjnego w 15 punktach pomiarowych w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach.

W 3 punktach wykonano pomiary w celu określenia wskaźników (rocznych) mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. W każdym punkcie wykonano w sesji wiosenno-letniej i jesienno-zimowej co najmniej po trzy pomiary dobowe, w tym jeden podczas weekendu.

W 12 punktach pomiarowych wykonano pomiary w celu określenia wskaźników (dobowych) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska.

W Pułtusk pomiarów długookresowych WIOŚ wykonał w 2010 r., a jego wyniki zostały omówione w poprzednich opracowaniach.

5. Monitoring pól elektromagnetycznych

Zgodnie z art. 123 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach PMŚ, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów tych pól w środowisku. Zakres i sposób prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku został określony rozporządzeniem MŚ z dnia 12 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2007 Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z rozporządzeniem zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz. Pola elektromagnetyczne z tego zakresu częstotliwości są nazywane polami radiowymi.

Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, a także miejsc dostępnych dla ludności, zostały określone w rozporządzenie MŚ z dnia 30 października 2003 r. *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. z 2003. Nr 92, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową określono dopuszczalne wartości poziomów składowej elektrycznej i składowej magnetycznej pola o częstotliwości przemysłowej 50 Hz. Wartości te wynoszą odpowiednio: 1 kV/m – składowa elektryczna i 60 A/m – składowa magnetyczna.

Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim w ramach PMŚ wykonywane są w wytypowanych 135 punktach, obejmujących różne typy terenów (duże i małe miasta, tereny wiejskie). Każdego roku wykonywane są pomiary w 45 punktach zlokalizowanych w: Warszawie, 6 miastach powyżej 50 tys. ludności, 15 miastach poniżej 50 tys. mieszkańców i 15 punktach na terenach wiejskich. Na terenie powiatu pułtuskiego zlokalizowano 2 punkty, objęte pomiarami od 2008 r. w cyklach 3-letnich: 2008, 2011 i 2014 r.: Pułtusk ul. Rynek i Zambski Kościelne gm. Obryte.

Analiza uzyskanych w województwie w 2014 r. wyników wykazała, że na terenie objętym pomiarami nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

6. Gospodarowanie odpadami

Wg WPGO na lata 2013 – 2017 gminy powiatu pułtuskiego, poza gminą Obryste, wchodzi w skład Ciechanowskiego Regionu Gospodarki Odpadami, który swym zasięgiem obejmuje 41 gmin z powiatów: ciechanowskiego, mławskiego, makowskiego, przasnyskiego (poza gm. Różan) i pułtuskiego (poza gm. Obryste). W Regionie tym w 2014 r. działały 2 mechaniczno-biologiczne regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych tzw. RIPOK – ZUK „USKOM” Sp. z o.o. w Mławie: instalacja BMP w Kosinach Bartosowych oraz MBP w Uniszkach Cegielni oraz jedno regionalne składowisko w Uniszkach Cegielni. Składowisko w Płocochowie eksploatowane przez Pułtuskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ma status instalacji zastępczej.

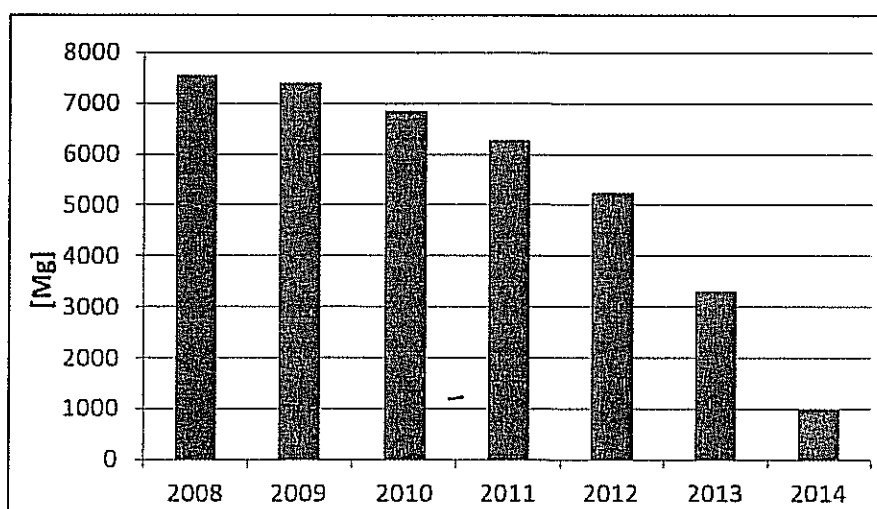
Na terenie składowiska w Płocochowie są dwie kwatery:

- kwatera nowa użytkowana od 18.04.2007 r. – uzyskała pozwolenie zintegrowane ważne do 31.12.2014 r.,
- kwatera stara użytkowana od 1991 r. do 18.04.2007 r. - została zrehabilitowana w 2013 r.

Eksploatowana kwatera wyposażona jest w urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania instalacji: wagę, brodzik dezynfekcyjny, kompaktor, spychacz, instalację ujmującą wody odciekowe oraz instalację do odprowadzania gazu z emisją do atmosfery. Kierownik składowiska posiada wymagane kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, prowadzona jest ewidencja odpadów. Dla składowiska opracowano instrukcję eksploatacji składowiska.

W ostatnich latach obserwowany jest spadek ilości odpadów deponowanych na składowisku (wykres 5). W 2014 r. unieszkodliwiono poprzez składowanie 972,68 Mg odpadów, 3-krotnie mniej niż w 2013 r., z grupy 19:

- inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów niezawierających substancji niebezpiecznych o kodzie 19 12 12 – 67,8%,
- pozostałe składowane odpady stanowiły 32,2% ogółu i były to odpady z podgrupy: 19 08, 19 09, 20 02 oraz 20 03.

Wykres 5. Roczne ilości odpadów składowanych na składowisku w Płocochowie w latach 2008-2014.

Na terenie zakładu prowadzona jest również działalność w zakresie odzysku odpadów, polegająca na segregacji materiałowej dostarczonych na składowisko odpadów zmieszanych oraz odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki. Proces odzysku prowadzony jest manualnie na linii

do segregacji odpadów o mocy przerobowej około 9 600 Mg/rok. W 2014 r. poddano procesowi odzysku 759,77 Mg odpadów o kodzie 20 03 01.

W roku ubiegłym w rejonie składowiska realizowano badania monitoringowe :

- gazu składowiskowego -1 x miesiąc (5 otworów);
- wód podziemnych -1 x kwartał (każdorazowo z 3 piezometrów);
- wód odciekowych - 1 x kwartał;
- opadu atmosferycznego - pomiar realizowany codziennie;
- struktury i składu masy składowanych odpadów -1 x rok;
- przebiegu osiadania składowiska odpadów - 1 x rok;

Wyniki badań wód podziemnych pobranych z piezometru P3 zlokalizowanego na odpływie z terenu składowiska wykazują na okresowo podwyższone wartości badanych wskaźników (ogólny węgiel organiczny i przewodność elektryczna właściwa). Powyższe może być skutkiem okresowej migracji (okresy nasilonych opadów atmosferycznych) zanieczyszczeń ze starej zrehabilitowanej kwatery składowiska).

W ewidencji WIOŚ na terenie powiatu znajduje się 1 składowisko (Zatory Biele) i 6 obiektów, które mają status zrehabilitowanych (Gnaty Szczerbaki, Pułtusk ul. Białowiejska, Obryte, Zatory, Grochy Serwatki, Pokrzywnica).

Zrehabilitowane składowisko w Zatorach Biele oraz obiekt w Pokrzywnicy mają obowiązek wykonywania badań monitoringowych. Gmina Pokrzywnica nie wywiązuje się z tego obowiązku.

II. Działalność kontrolna

Działalność kontrolna

W ewidencji kontrolowanych podmiotów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Ciechanowie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.) na terenie powiatu pułtuskiego znajduje się 197 zakładów korzystających ze środowiska. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.) 102 zakłady sklasyfikowano jako znacząco oddziaływujące na środowisko w tym:

- 5 mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, podlegających kompetencjom Marszałka Województwa Mazowieckiego:
  - ✓ Zakład Usług Komunalnych w Pułtusku –składowisko odpadów w Płocochowie;
  - ✓ Zakład Ceramiki Budowlanej Andrzej Karolczak Drwały 5 gm. Zatory;
  - ✓ stacja demontażu pojazdów – AUTO – SZROT Iwona Czarnecka w Pułtusku;
  - ✓ stacja demontażu pojazdów Milewski w Pułtusku;
  - ✓ stacja demontażu pojazdów „MOTO-AGRO” w Kacicach;
- 97 mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, podlegających kompetencjom Starosty Pułtuskiego (m.in.18 stacji paliw, 10 oczyszczalni ścieków).

Na terenie gmin: Świercze, Gzy, Pokrzywnica, Winnica oraz Pułtusk-obszar wiejski występują obszary użytków rolnych jako szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego – OSN, z których należy ograniczyć odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód. Wymienione obszary określone jako OSN „Dopływ Narwi od Orzu do Pełty”, „Niestępówka” i „Wkra” podlegają Dyrektywie azotanowej.

Pozwolenia zintegrowane posiadają znajdujące się w kompetencji Marszałka Województwa Mazowieckiego - komunalne składowisko odpadów w Płocochowie oraz Zakład Ceramiki Budowlanej Andrzej Karolczak Drwały 5 gm. Zatory, kwalifikowane do instalacji IPPC rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1169) .

W 2014 roku WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie, w obszarze powiatu pułtuskiego wykonał ogółem 18 kontroli 12 podmiotów, w tym:

- **15 kontroli problemowych**, przestrzeganie warunków korzystania ze środowiska, sprawdzających realizację uprzednio wydanych zarządzeń pokontrolnych, określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawa. Kontrole te obejmowały swoim zakresem kilka komponentów środowiska,
- **1 kontrola kompleksowa** której celem była ocena wypełniania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowany podmiot we wszystkich aspektach jego oddziaływania na środowisko,
- **2 kontrole interwencyjne**, przeprowadzone w związku ze zgłaszanymi wnioskami od osób fizycznych, organów administracji rządowej lub samorządowej.

W ramach działań pokontrolnych wydano ogółem 7 zarządzeń w 12 punktach zobowiązujących zakłady do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli zanieczeń i nieprawidłowości.

Wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne do organów administracji samorządowej z art. 17 ustawy o IOŚ informujące o stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowościach, w celu podjęcia działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami, oraz 2 wystąpienia informujące o wynikach kontroli przed wydaniem pozwolenia na zbieranie i wytwarzanie odpadów.

Niezależnie od założonych celów kontroli, główną zasadą działań inspekcyjnych było „doprowadzenie kontroli do końca” tj. dążenie poprzez kolejne kontrole sprawdzające

do wyegzekwowania wszystkich nałożonych na zakłady obowiązków i zmniejszenia ich uciążliwości dla środowiska.

Realizując plan kontroli oraz działania pozaplanowe wynikające ze zgłaszanych wniosków o interwencję, szczególną uwagę zwrócono na:

1. Ograniczenie uciążliwości dla środowiska zakładów wymagających pozwolenia zintegrowanego

W 2014 roku WIOŚ Delegatura w Ciechanowie przeprowadził jedną kontrolę podmiotu posiadającego pozwolenie zintegrowane w Pułtuskim Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Pułtuskach eksploatującym składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Płocochowie.

Kontrola wykazała różnice, co do rodzaju odpadów dopuszczonych do unieszkodliwiania, pomiędzy decyzją udzielającą pozwolenia zintegrowanego a decyzją zatwierdzającą instrukcję eksploatacji składowiska odpadów.

MWIOŚ Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał PPUK Sp. z o.o. do wystąpienia do Marszałka Województwa Mazowieckiego z wnioskiem o ujednoczenie zapisów dot. rodzajów odpadów dopuszczonych do unieszkodliwiania określonych w decyzjach Wojewody Mazowieckiego udzielającej pozwolenia zintegrowanego i decyzji Marszałka Województwa Mazowieckiego zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska.

2. Ograniczenie wprowadzania do wód powierzchniowych niedostatecznie oczyszczonych ścieków

Skuteczne przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych niewystarczająco oczyszczonymi ściekami wprowadzanymi ze źródeł punktowych jest jednym z nadrzędnych celów kontroli realizowanych przez WIOŚ. Wymusza to niezadowolający stan czystości większości monitorowanych rzek.

W 2014 roku wykonano 11 kontroli, których zakres obejmował m.in. gospodarkę ściekową zakładów.

W tym 4 kontrole przeprowadzono w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Pułtuskach w ramach ogólnokrajowych cykli kontrolnych.

Na wniosek Gminy Zatory przeprowadzono kontrolę dot. wliczenia w koszty zrealizowanego przedsięwzięcia „rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków” administracyjnej kary pieniężnej.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w ww. zakresie.

3. Ograniczenie emisji pyłów lub gazów do powietrza

Zakresem 2 kontroli była m. in. ochrona powietrza.

Jedna kontrola wykazała, że Zakład nie ma uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji do powlekania - kabiny lakierniczej i linii do lakierowania elementów drewnianych do karniszy.

Na podstawie ustaleń kontroli Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał Prezesa Zarządu Spółki do dokonania zgłoszenia do Starosty Pułtuskiego instalacji do eksploatacji lub uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

4. Ocena realizacji obowiązków wynikających z ustawy o odpadach.

Podczas 12 kontroli sprawdzono postępowanie z wytwarzanymi odpadami niebezpiecznymi, innymi niż niebezpieczne oraz komunalnymi. Kontrole wykazały formalno-prawne nieprawidłowości w tym zakresie. W związku z tym, zarządzeniami pokontrolnymi zobowiązano posiadaczy odpadów, przede wszystkim do:

- prawidłowego sporządzania zbiorczych zestawień o wytwarzanych, zbieranych i składowanych odpadach,
- ilościowego i jakościowego ewidencjonowania wytwarzanych i odbieranych odpadów oraz prowadzenia ewidencji zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów,
- oznakowania miejsc magazynowania odpadów niebezpiecznych.

O realizacji ww. obowiązków MWIOŚ jest informowany przez kontrolowane podmioty, w przypadku braku informacji przeprowadzane są kontrole sprawdzające.

5. Działalność kontrolna dotycząca przepisów ustawy z użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Na terenie powiatu pułtuskiego znajduje się jeden zakład zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - EKOTECHNIKA Łukasz Karol Biliński – Zakład w m. Szyszki Włosciańskie 39, 06-126 Gzy - na działce o nr 58.

Właściciel firmy EKOTECHNIKA posiada decyzję Marszałka Województwa Mazowieckiego – pozwolenie na wytwarzanie odpadów powstających w związku z prowadzeniem zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z uwzględnieniem działalności w zakresie odzysku, zbierania i transportu odpadów. Firma jest wpisana do prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie Rejestru Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego pod nr E000875ZP.

Przeprowadzona w 2014 r. w Zakładzie kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

6. Działalność kontrolna dotycząca przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonują i zostały skontrolowane w 2014 roku trzy stacje demontażu pojazdów:

- AUTO – SZROT KUPNO - SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW UŻYWANYCH OSOBOWYCH I DOSTAWCZYCH ORAZ ICH CZĘŚCI” 06-100 Pułtusk ul. Kościuszki 137. Stacja posiada decyzję Wojewody Mazowieckiego udzielającą pozwolenia na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania, transportu i odzysku odpadów, powstających w związku z prowadzeniem stacji demontażu pojazdów;
- „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Żelaza i Metali Kolorowych” 06-100 Pułtusk, ul. Kościuszki 185A;
- Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego „MOTO-AGRO” Michał Pruszkowski z siedzibą w m. Kacice 86, 06-100 Pułtusk.

W ww. stacjach demontażu przeprowadzono trzy kontrole planowe, oraz dwie kontrole na wniosek Dyrektora Departamentu Środowiska Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie w P.H.U. „MOTO-AGRO” oraz „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Żelaza i Metali Kolorowych” 06-100 Pułtusk, ul. Kościuszki 185A.

Przeprowadzona w „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Żelaza i Metali Kolorowych” 06-100 Pułtusk, ul. Kościuszki 185A kontrola wykazała, konieczność uszczelnienia zbiornika odparowalnego gromadzącego ścieki przemysłowe - w wyniku mrozów uległy pęknięciu betonowe ściany zbiornika. Ponadto

pojemniki na usunięte z pojazdów odpadowe oleje, płyny chłodnicze i płyny hamulcowe nie zostały oznakowane.

W wyniku ww. kontroli skierowano zarządzenie pokontrolne do przedsiębiorcy. Pismem z dnia 23 czerwca 2014 r. właściciel zakładu poinformował WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie o zrealizowaniu zarządzenia pokontrolnego.

Firma P.H.U. „MOTO-AGRO” nie posiadała pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, polegające na wprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do ziemi oraz nie posiadała pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów.

W wyniku ww. kontroli na właściciela stacji nałożono mandat karny, skierowano zarządzenie pokontrolne do przedsiębiorcy oraz przesłano Marszałkowi informację o wynikach kontroli. Zgodnie z informacją właściciela zakładu zarządzenie zostało zrealizowane.

7. Przeciwdziałanie poważnym awariom

W ewidencji Delegatury WIOŚ w Ciechanowie na terenie powiatu pułtuskiego nie ma zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz potencjalnych sprawców mogących spowodować poważne awarie.

Nie oznacza to braku ryzyka wystąpienia poważnych awarii w zakładach magazynujących substancje niebezpieczne (m.in. w 18 stacjach paliw, Zakładzie Mleczarskim w Winnicy itp.)

Innym potencjalnym źródłem ryzyka przedostania się substancji niebezpiecznych do środowiska wskutek rozszczelnienia zbiorników paliwowych mogą być wypadki drogowe.

8. Ochrona przed hałasem przemysłowym

W 2014 r. przeprowadzono dwie kontrole w zakresie ochrony przed hałasem w MARDOM PRO POLSKA sp. z o.o. Oddział w Pułtusk przy ul. Jana Pawła II 14.

Pierwsza kontrola zakładu była kontrolą interwencyjną połączoną z pomiarami hałasu emitowanego do środowiska w porze dnia pochodzącego z instalacji lub urządzeń.

Na podstawie wyników pomiarów, z uwagi że poziom hałasu równoważnego oscylował w górnej granicy dopuszczalnej a poziom L_{Amax} przekraczał w niektórych punktach 55,0 dB Starosta Pułtuski wydał dla ww. instalacji decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.

Kolejną kontrolę ww. zakładu przeprowadzono w celu sprawdzenia przestrzegania warunków nałożonych przez Starostę Pułtuskiego w decyzji administracyjnej.

Kontrola nie wykazała przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego przez urządzenia i instalacje w MARDOM PRO POLSKA sp. zo.o.

Decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu w środowisku posiada również PEC w Pułtusk, wydaną przez Starostę Pułtuskiego, po stwierdzeniu przekroczenia na podstawie wyników pomiarów kontrolnych wykonanych przez MWIOŚ.

Ponadto Zakład Usług Komunalnych w Pułtusk –składowisko odpadów w Płocochowie, Zakład Ceramiki Budowlanej Andrzej Karolczak Drwały 5 gm. Zatory, posiadają pozwolenie zintegrowane, w którym określony jest m.in. dopuszczalny poziom hałasu.

9. Ocena prawidłowości naliczania i terminowości przekazywania przez kontrolowane zakłady na konto Urzędu Marszałkowskiego opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Podczas 9 kontroli sprawdzano wywiązywanie się zakładów z obowiązków uiszczania opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i terminowość przekazywania przez zakłady

na konto Mazowieckiego Urzędu Marszałkowskiego wymaganych informacji oraz uiszczenia opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, ścieków do wód lub do ziemi, poboru wód, składowania lub magazynowania odpadów.

W jednym skontrolowanym w tym zakresie zakładzie stwierdzono nieprzekazanie Marszałkowi Województwa Mazowieckiego lub Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacji oraz danych na podstawie których przeprowadzono obliczenia.

W związku z wynikami kontroli, zakład został zobowiązany zarządzeniem pokontrolnym do usunięcia nieprawidłowości. Informacje o wykonaniu zarządzeń są weryfikowane na bieżąco w trakcie przeprowadzanych kontroli sprawdzających.

10. Cykle kontrolne

W 2014 roku Delegatura w Ciechanowie przeprowadziła 4 kontrole w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Pułtusk w ramach ogólnokrajowych cykli kontrolnych:

- „Ocena wykonania zadań KPOŚ przez aglomeracje $\geq 2\ 000$ RLM, które osiągnęły lub mają osiągnąć oczekiwany efekt ekologiczny do dnia 31.12.2015r.” wg stanu na dzień 31.12.2013 r.
- Przestrzeganie przez wytwórców komunalnych osadów ściekowych przepisów ustawy z dnia 12.12.2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21, z późn. zm.).

Celem ww. cykli kontrolnych było zgromadzenie danych, które powinny pozwolić na ocenę realizacji zadań ujętych w AKPOŚK wg stanu na dzień 31.12.2013 r. pod kątem efektów ekologicznych zgodnie z założeniami Dyrektywy Rady 91/271/EWG oraz ocena realizacji przez wytwórców komunalnych osadów ściekowych, obowiązków wynikających z przepisów ustawy o odpadach.

11. Kontrole dokumentacyjne.

Kontrole dokumentacyjne przeprowadzone w 2014 r. dotyczyły gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach.

Po analizie przedłożonych do WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie „Sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 rok” stwierdzono, że spośród 7 gmin wchodzących w skład powiatu pułtuskiego Gminy Pokrzywnica i Pułtusk nie wykonały obowiązku określonego w art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tj. nie osiągnęły wymaganego w 2013 r. 12 % poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia niektórych frakcji odpadów komunalnych. Na podstawie art. 9z ust.2 pkt 1 i ust.3, art. 9zb ust.2 i art. 9zf ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, po przeprowadzeniu postępowania z urzędu nałożono na Gminy: Pokrzywnica, Pułtusk administracyjne kary pieniężne.

W związku z podjętymi przez Gminę Pułtusk działaniami naprawczymi zmierzającymi do usunięcia przyczyn nałożenia kary, po rozpatrzeniu wniosku burmistrza MWIOŚ zawiesił do 31 marca 2018 r. zapłatę ww. kary.

12. Kontrole interwencyjne

W 2014 r. WIOŚ Delegatura w Ciechanowie wykonał 2 kontrole interwencyjne. Podobnie jak w latach ubiegłych głównym źródłem wniosków o interwencję było powstawanie lokalnych uciążliwości i zagrożeń dla środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi. Jak wykazały

wyniki przeprowadzonych kontroli lokalne uciążliwości wywoływane były działalnością, sąsiadujących z posesjami składających wnioski, podmiotów naruszających warunki korzystania ze środowiska.

a) Wniosek o interwencję z dnia 17 kwietnia 2014 r. dot. nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami przez Pana Marka Banaszewskiego, w tym zakopywania odpadów materiałów budowlanych i eternitu, w miejscowości Ponikiew

W dniach 16 i 22 maja 2014 r. inspektorzy WIOŚ przeprowadzili kontrolę interwencyjną P.P.H.U. Banaszewski Marek, Ponikiew 24, 06-100 Pułtusk.

Kontrola wykazała, że Pan Marek Banaszewski w miejscowości Ponikiew gm. Pułtusk na należących do Niego działkach nr ewid. 666/2, 667/4, 667/6 magazynował materiały porozbiórkowe: kamienie, obrzeża betonowe, trelinkę, piasek, ziemię itp., wykorzystywane do podbudowy dróg.

Zgodnie z informacją Naczelnika Wydziału Spraw Terenowych w Ciechanowie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska ww. działki leżą na obszarze NATURA 2000 oraz na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i Puszczy Białej.

Burmistrz Miasta Pułtusk poinformował WIOŚ, że przedmiotowe działki znajdują się na terenie nieobjętym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Pan Marek Banaszewski posiadał decyzję Starosty Pułtuskiego z dnia 31.12.2013r. znak:RLO.6233.22.2013 zezwalającą na przetwarzanie odpadów na terenie działek o nr ewid. 666/2, 667/4, 667/6 położonych w m. Ponikiew gm. Pułtusk.

Przedsiębiorca nie posiadał urządzeń umożliwiających odzysk (kruszenie) i na terenie ww. działek jedynie magazynował zebrane odpady.

Podczas oględzin były magazynowane (na oddzielnych przyzmach): ziemia, trelinka porozbiórkowa, kamienie (w ilości do 4 Mg każda z przyzm). Wjazd na działki oraz część terenu zostały utwardzone. Nie stwierdzono obecności odpadów azbestu.

Na terenie działek nie ma cieków wodnych, na działce o nr ewid. 666/2 jest zagłębienie, które jest podmokłe i porośnięte krzewami i roślinnością. W sąsiedztwie ww. zagłębienia są świeże nasadzenia świerków. Teren magazynowania odpadów nie jest ogrodzony i objęty monitoringiem.

Na podstawie ustaleń kontroli Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał właściciela Zakładu do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości – założenia ewidencji odpadów oraz przekazywania wykazów zawierających dane do naliczenia opłat za korzystanie ze środowiska do Marszałka Województwa Mazowieckiego.

W związku z niezłożeniem do Marszałka Województwa Mazowieckiego na podstawie art. 200 i 237 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz.21) zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów za 2013 r. wymierzył administracyjną karę pieniężną.

Dnia 27 maja 2014 r. Pan Marek Banaszewski złożył wniosek do Starosty Pułtuskiego o uchylenie decyzji z dnia 31.12.2013 r. znak: RLO.6233.22.2013 udzielającej zezwolenia P.P.H.U. Marek Banaszewski Ponikiew 24, gm. Pułtusk na przetwarzanie odpadów. Zgodnie z informacją powodem złożenia wniosku jest nieopłacalność przedsięwzięcia

b) Wniosek o interwencję z dnia 13 maja 2014 r., dot. nadmiernej emisji hałasu powodowanej przez MARDOM PRO POLSKA sp. z o.o. Oddział w Pułtusku przy ul. Jana Pawła II 14

W wyniku ustaleń kontroli interwencyjnej przeprowadzonej przez inspektorów WIOŚ Delegatura w Ciechanowie w dniach 27 maja i 13 czerwca 2014 r stwierdzono, że w Oddziale

w Pułtusku produkcję rozpoczęto 5 maja 2014 r., w obiekcie wynajętym od P.H.U MOTO-AGRO, w budynku dawnych Zakładów „HEFRA”. Zakład pracuje w dniach poniedziałek-piątek, sporadycznie sobota w godzinach 6⁰⁰ – 22⁰⁰.

W MARDOM PRO POLSKA sp. z o.o. w Oddziale w Pułtusku prowadzona jest produkcja karniszy drewnianych polegająca głównie na obróbce mechanicznej drewna surowego na elementy, część elementów jest bejcowana, kolejnym etapem jest lakierowanie elementów na linii lakierniczej i kabinie do ręcznego lakierowania

Zgodnie z wypisem z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działka o nr ewid. 75/13 w obrębie 23 miasta Pułtusk na której zlokalizowana jest hala produkcyjna znajduje się na terenie oznaczonym symbolem F7-P – teren przemysłu, usług rzemiosła, handlu i oświaty.

Źródłem hałasu przenikającego do środowiska z hali produkcyjnej są n.w. urządzenia:

- wentylator wyciągowy z cyklo-filtrem odbierającym pyły, trociny i drobne frakcje zlokalizowanym na zewnątrz hali od strony północnej;
- wentylator z kabiny do ręcznego lakierowania, zlokalizowany od str. południowej;
- wentylator z linii lakierniczej, zlokalizowany od str. zachodniej.

W porze dziennej źródłami hałasu nieustalonego w czasie jest ruch samochodowy, dostawy towarów oraz przewóz towarów wózkami.

W celu wyciszenia pracy urządzenia (cyklo- filtra) zlokalizowanego na zewnątrz hali produkcyjnej w okresie od dnia 5 maja do dnia 27 maja 2014 r. zamontowano tłumiki redukujące hałas wentylatora, zainstalowano przemiennik częstotliwości redukujący obroty wentylatora oraz zamontowano dodatkową izolację rur. W przypadku, gdy hałas nadal będzie uciążliwy, zgodnie z informacją Kierownika założony zostanie dodatkowy ekran dźwiękochłonny na całą instalację.

W dniu 27 maja 2014 r. (pora dnia) wykonano kontrolne pomiary hałasu przenikającego do środowiska. Podczas przeprowadzania pomiarów emisji hałasu wszystkie urządzenia były sprawne.

Pismem z dnia 24 czerwca 2014 r. MWIOŚ przekazał Staroście Pułtuskowskiemu kopię sprawozdania z pomiarów hałasu emitowanego do środowiska pochodzącego od instalacji lub urządzeń w porze dnia, w związku z kompetencjami tego organu wynikającymi z art. 115a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.).

Artykuł ten stanowi, iż w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska, na podstawie pomiarów własnych, pomiarów dokonanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Ponadto stwierdzono, że Zakład nie ma uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji do powlekania - kabiny lakierniczej i linii do lakierowania elementów drewnianych do karniszy.

Na podstawie ustaleń kontroli Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał Prezesa Zarządu Spółki do usunięcia stwierdzonej w trakcie kontroli nieprawidłowości - dokonania zgłoszenia do Starosty Pułtuskiego instalacji do eksploatacji lub uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Na podstawie wyników pomiarów, z uwagi że poziom hałasu równoważnego oscylował w górnej granicy dopuszczalnej a maksymalny poziom dźwięku przekraczał w niektórych punktach 55,0 dB Starosta Pułtuski wydał dla ww. instalacji decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.

W celu sprawdzenia przestrzegania warunków nałożonych przez Starostę Pułtuskiego w decyzji administracyjnej, WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie przeprowadził kolejną kontrolę ww. zakładu.

Kontrola nie wykazała przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego przez urządzenia i instalacje w MARDOM PRO POLSKA sp. z o.o

13. Udział w działaniach kontrolnych prowadzonych w 2014 r. przez Wójta Gminy Pokrzywnica

MWIOŚ na bieżąco monitoruje przypadki składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych na terenie gminy Pokrzywnica, przestrzega kompetencji wynikających z przepisów i współpracuje z Wójtem Gminy Pokrzywnica - organem właściwym w sprawie realizującym ustawowe obowiązki określone w art. 26 ustawy o odpadach oraz współdziała z policją i Prokuraturą Rejonową w Pułtusk.

Współpracujące z MWIOŚ organy oraz media były informowane, że:

- zgodnie z art. 379 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska wójt sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tego organu.

Właściwość wójta w zakresie usuwania odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania określa art. 26 ustawy o odpadach, zgodnie z którym posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania i dotyczy to zarówno przedsiębiorców jak i osób fizycznych.

W przypadku nieusunięcia odpadów wójt, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania;

- przekazywanie niektórych odpadów innych niż niebezpieczne osobom fizycznym, może odbywać się wyłącznie zgodnie z warunkami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. Nr 75, poz. 527 z późn. zm.), w którym określono rodzaje odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym oraz dopuszczalne metody ich odzysku.

1) Nielegalne magazynowanie odpadów na terenie gminy Pokrzywnica w m. Piskornia działka nr ewid. 12, pola uprawne

W dniu 27 lutego 2014 r. inspektorzy WIOŚ Delegatura w Ciechanowie w obecności funkcjonariuszy KPP w Pułtusk dokonali wizji terenowej połączonej z pobraniem próbek (w miejscach wskazanych przez funkcjonariuszy KPP w Pułtusk):

- gleby (10 próbek jednostkowych) wokół przyzmu magazynowanego odpadu w m. Piskornia nr 12 na działce Pana Krzysztofa Rosłońskiego,
- gleby oddalonej od miejsc magazynowania ww. odpadów, stanowiącej tło dla ww. próbki gleby,
- gleby (30 próbek jednostkowych) z pola uprawnego Pana Krzysztofa Rosłońskiego w m. Piskornia,
- wody podziemnej ze studni kopanej zlokalizowanej na posesji Pani Wiesławy Gołębiowskiej w m. Piskornia nr 4.

W dniu 14 marca 2014 r. inspektorzy WIOŚ Delegatura w Ciechanowie w obecności funkcjonariuszy KPP w Pułtusk dokonali wizji terenowej działki nr ewidencyjny 177 w m. Piskornia połączonej z wykonaniem 2 wykopów o głębokości ca 1,7 m p.p.t. (w miejscach wskazanych przez funkcjonariuszy KPP w Pułtusk).

Wyniki badań próbek gleby wokół 3 przyzmu magazynowanych odpadów wykazały stężenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w zakresie związków: benzo(a)antracen, benzo(a)piren i chryzen, wyższe od dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów

Wykonane analizy próbek odpadów wykazały, w odniesieniu do określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. 2013 poz. 38) przekroczenia dopuszczalnych granicznych wartości wymywania, określonych dla odpadów niebezpiecznych dla próbki nr 511:

- rozpuszczony węgiel organiczny (DOC) – 7592 mg/kg s.m. przy dopuszczalnej wartości granicznej wymywania 1000 mg/kg s. m.;
- strata przy prażeniu (LOI) – 38,9 % s.m. przy dopuszczalnej wartości granicznej 10 % s. m.;
- ogólny węgiel organiczny (TOC) – 28,5 % s.m. przy dopuszczalnej wartości granicznej 6 % s. m.;

Wartości pozostałych oznaczonych wskaźników mieszczą się poniżej dopuszczalnych granicznych wartości wymywania.

Na terenie działki o nr. ewid. 166/5 we wsi Trzepowo pobrano 2 próbki gleby do badań.

Wykonane przez Laboratorium WIOŚ Delegatura w Ciechanowie badania próbek pobranych na terenie działki o nr. ewid. 166/5 we wsi Trzepowo gmina Pokrzywnica wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) dla obszarów z grupy B (w tym grunty zaliczone do użytków rolnych z wyłączeniem gruntów pod stawami i gruntów pod rowami, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, nieużytki ...) dla wodoprzepuszczalności gruntów do 1×10^{-7} m/s w zakresie:

- stężeń węglowodorów (oleju mineralnego – wynik 300 mg/kg s.m. dopuszczalne 200 mg/kg s.m.);
- wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (fluoranten – wynik 5,45 mg/kg s.m. dopuszczalne 5 mg/kg s.m.), sumy WWA – wynik 24,3 mg/kg s.m. (dopuszczalne 20 mg/kg s.m.);
- stężeń metali (zawartość cynku – wynik 1310 mg/kg s.m. (dopuszczalne 350 mg/kg s.m.), zawartości miedzi – wynik 838 mg/kg s.m. (dopuszczalne 100 mg/kg s.m.), zawartości niklu – wynik 69,1 mg/kg s.m. (dopuszczalne 50 mg/kg s.m.), zawartości ołowiu – wynik 466 mg/kg s.m. (dopuszczalne 100 mg/kg s.m.), zawartości rtęci – wynik 3,289 mg/kg s.m. (dopuszczalne 3 mg/kg s.m.).

Natomiast dla wodoprzepuszczalności gruntów poniżej 1×10^{-7} m/s przekroczenia odnotowano w zakresie:

- stężeń metali (zawartość cynku – wynik 1310 mg/kg s.m. (dopuszczalne 300 mg/kg s.m.), zawartości miedzi – wynik 838 mg/kg s.m. (dopuszczalne 100 mg/kg s.m.), zawartości ołowiu – wynik 466 mg/kg s.m. (dopuszczalne 200 mg/kg s.m.),

Wartości pozostałych oznaczonych wskaźników mieszczą się poniżej dopuszczalnych wartości stężeń w glebie określonych zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. dla gruntów należących do grupy B.

3) Nielegalne magazynowanie odpadów w m. Piskornia, gm. Pokrzywnica na terenie działek o nr ewid. 146 i 329.

Kontrolę połączoną z poborem próbek gleby w m. Piskornia, gm. Pokrzywnica na terenie działek o nr ewid. 146 i 329 przeprowadzono w dniu 16.06.2014 r. w związku z pismem, Komendanta Powiatowego Policji w Pułtusku, dot. śledztwa „w sprawie składowania bez zezwolenia na terenie ww. działek odpadów zagrażających środowisku naturalnemu, życiu i zdrowiu ludzi w trybie art. 183 par. 1 kk.”

Wyniki badań gleby pobranej w dniach 16.06.2014 r. w m. Piskornia z terenu działek o nr ewid. 146 oraz 329 nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji

jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) dla obszarów z grupy B (w tym grunty zaliczone do użytków rolnych z wyłączeniem gruntów pod stawami i gruntów pod rowami, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, nieużytki ...). Pozostałe zbadane wskaźniki zanieczyszczeń wykazały niższe stężenia od dopuszczalnych.

Wyniki badań próbek gleby stanowiącej tło wykazały stężenia zbadanych wskaźników zanieczyszczeń niższe od dopuszczalnych określonych w ww. rozporządzeniu. Stężenia: benzo(a)antracenu, benzo(a)pirenu i chryzenu były odpowiednio ponad: 16, 5 i 13 - krotnie niższe od stężeń zawartych w próbce gleby (Nr 164) pobranej wokół przyzmu magazynowanego odpadu.

Wyniki badań próbek gleby (30 próbek jednostkowych) z pola uprawnego Pana Krzysztofa Rosłońskiego w m. Piskornia, wykazały stężenia zbadanych wskaźników zanieczyszczeń niższe od dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) dla obszarów z grupy B (w tym grunty zaliczone do użytków rolnych z wyłączeniem gruntów pod stawami i gruntów pod rowami, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, nieużytki ...).

Wyniki badań próbki wody podziemnej wykazały stężenie zbadanych parametrów niższe od dopuszczalnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.).

Ze wskazanej przez funkcjonariuszy Policji działki nr ewidencyjny 177 w m. Piskornia, na której podejrzewano zakopanie odpadów w dniu 27.02.2014 r. z uwagi na zalegające na głębokości ok. 0,6 m.p.p.t. przeszkody - najprawdopodobniej kamienie, nie dokonano pobrania próbek materiału. W kolejnym ustalonym z KPP w Pułtusk dniu kontroli 14.03.2014 r. na potrzeby penetracji tego terenu użyto koparki. W 2 otworach (wykopach) o głębokości ca 1,7 m.p.p.t. stwierdzono brak jakiegokolwiek materiału, w tym także mogącego stanowić odpad. W profilu pierwszego otworu widoczne były naturalne rozwarstwienia ziemi potwierdzające brak ingerencji antropogenicznej. Natomiast w profilu drugiego otworu nie wyodrębniono warstw ziemi. W wykopach stwierdzono występowanie wód podziemnych na głębokości ok. 1,2 m.p.p.t. oraz kamieni (potwierdzających brak możliwości rozpoznania zanieczyszczenia z użyciem własnego sprzętu w dniu 27.02.2014 r.). Na podstawie dokonanych oględzin stwierdzono brak podstaw do podjęcia dalszych czynności tj. pobrania próbek do badań.

MWIOŚ przekazał wyniki badań próbek gleby (których zbadane wskaźniki zanieczyszczeń wykazały wyższe stężenia od dopuszczalnych) z terenu wokół 3 przyzmu magazynowanych odpadów należącego do osoby fizycznej, Komendantowi Powiatowemu Policji w Pułtusk oraz zgodnie z właściwością organu – Wójtowi Gminy Pokrzywnica, celem podjęcia działań określonych w art. 363 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) cyt. „Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko”.

2) Wniosek KPP w Pułtusk na pobór próbek gleby i odpadów w m. Wólka Zaleska i m. Trzepowo gm. Pokrzywnica

Na wniosek KPP w Pułtusk przedstawiciele Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie Pracowania w Ciechanowie dnia 8 maja 2014 r. pobrali do badań 5 próbek (w tym 3 próbki gleby i 2 próbki odpadów) na terenie Kopali Kruszywa Naturalnego Wiesław Glinicki we wsi Wólka Zaleska w gminie Pokrzywnica.

określonych w grupie B załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) określonych m.in. dla użytków rolnych, o czym poinformowano Komendanta Powiatowego Policji w Pułtusku.

Ponadto w piśmie do Komendanta MWIOŚ wyjaśnił, że składowane odpady (we wsi Piskornia) oraz wykorzystany materiał do rekultywacji (we wsi Trzepowo) nie spowodowały zniszczenia w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach. Nie wywołują też zagrożenia w zakresie jak wyżej, co nie oznacza braku możliwości ich negatywnego oddziaływania na środowisko spowodowanego zawartością substancji charakteryzujących się dużą wymywalnością mogących spowodować zanieczyszczenie ziemi i wód gruntowych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, nie posiada uprawnień od określania zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, jakie niesie ze sobą składowanie ww. odpadów na terenie działek w m. Piskornia. Uprawnienia do przeprowadzenia takiej oceny, posiadają Wojewódzkie Stacje Sanitarno – Epidemiologiczne, a badania przydatności gruntów rolnych prowadzi Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Warszawie natomiast badania produktów rolnych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych w Warszawie; Wojewódzkie Stacje Sanitarno – Epidemiologiczne; Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych w 2014 r. kontroli stwierdzono, że głównymi przyczynami nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska przez skontrolowane zakłady były podobnie jak w latach ubiegłych:

- niezajomość przepisów prawa,
- problemy kontrolowanych podmiotów z interpretacją zmienianych przepisów,
- zła kondycja finansowa zakładów, eksploatacja przestarzałych urządzeń, brak środków finansowych na realizację wymaganych proekologicznych inwestycji,
- nieprawidłowa eksploatacja instalacji chroniących środowisko, wynikająca z braku nadzoru i ewidentnych zaniedbań pracowników odpowiedzialnych za ich obsługę,
- brak wykwalifikowanej kadry (przede wszystkim w małych zakładach) odpowiedzialnej za sprawy z zakresu ochrony środowiska, powierzanie obowiązków w tym zakresie, jako czynności dodatkowych, pracownikom zatrudnionym w dziale głównego mechanika lub energetyka,
- lekceważenie wymagań ochrony środowiska i traktowanie ich jako drugorzędne, szczególnie w niewielkich zakładach uruchomionych w zaadoptowanych do tego celu pomieszczeniach, często bez decyzji zezwalającej na zmianę sposobu użytkowania, jak również koncentracja na maksymalizacji zysku.

Załączniki

Tabela 1. Poziomy dopuszczalne, docelowe, celu długoterminowego do klasyfikacji stref – ochrona zdrowia i ochrona roślin

Nazwa substancji	Czas uśredniania stężeń	Określone poziomy dla zanieczyszczeń		Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji z 2014 r.	Dopuszczalna częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych lub docelowych w powietrzu
		dopuszczalny krytyczny	docelowy			
Dwutlenek siarki	1-h	350 µg/m³	-	-	24 razy	2005
	24-h	125 µg/m³	-	-	3 razy	2005
	rok porażeniowa	20 µg/m³	-	-	-	2003
Dwutlenek azotu	1-h	200 µg/m³	-	-	18 razy	2010
	rok	40 µg/m³	-	-	-	2010
Tlenek węgla	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	10000 µg/m³	-	-	-	2005
	rok	5 µg/m³	-	-	-	2010
Pył zawieszony PM10	24-h	50 µg/m³	-	-	35 razy	2005
	rok	40 µg/m³	-	-	-	2005
Pył zawieszony PM2,5	rok	25 µg/m³	25 µg/m³	26 µg/m³	-	2015
	rok	-	20 µg/m³	-	-	2020
Ołów	rok	0,5 µg/m³	-	-	-	2005
Arsen	rok	-	6 ng/m³	-	-	2013
Kadm	rok	-	5 ng/m³	-	-	2013
Nikiel	rok	-	20 ng/m³	-	-	2013
Benzo(a)piren	rok	-	1 ng/m³	-	-	2013
Ozon	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	-	120 µg/m³ nie dopuszcza się 25 dni z przekroczeniem	120 µg/m³ nie dopuszcza się dni z przekroczeniem	-	2010
	wartość AQI40 obliczana ze stężeń 1-h w okresie maj-lipiec	-	18000 µg/m³xh	6000 µg/m³xh	-	2010
Tlenk azotu	rok	30 µg/m³	-	-	-	2003

ochrona zdrowia
 ochrona roślin

oziom dopuszczalny

oziom docelowy

oziom krytyczny

oziom celu długoterminowego –

Margines tolerancji

– (odpowiednik w Dyrektywie 2008/50/WE: wartość dopuszczalna) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

– (odpowiednik w dyrektywie: wartość docelowa) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

– oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa, inne rośliny lub ekosystemy naturalne, jednak nie w odniesieniu do człowieka.

– (odpowiednik w dyrektywie: cel długoterminowy) oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

– oznacza procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie.

Tabela 2. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczeń

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenek węgla benzen pył PM10 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom dopuszczalny i margines tolerancji			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	pył zawieszony PM2,5	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji		B	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego substancji - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, - opracowanie POP mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (określonego dla pyłu PM2,5)
Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	A	działania niewymagane
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
		C2	dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego do 2015 r.
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

Tabela 3. Klasyfikacja strefy ciechanowsko-mławskiej w latach 2007 – 2009 i mazowieckiej w latach 2010-2014

Strefa	Substancja	Symbol klasy wynikowej w roku								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ochrona zdrowia										
strefa ciechanowsko- mławska (2007-2009) /mazowiecka (2010-2012)	SO2	A	A	A	A	A	A	A	A	
	NO2	A	A	A	A	A	A	A	A	
	PM10	C	C	C	C	C	C	C	C	
	PM2,5	-	-	-	B	C	C	C	C	
	benzen	A	A	A	A	A	A	A	A	
	ołów	A	A	A	A	A	A	A	A	
	CO	A	A	A	A	A	A	A	A	
	PM2,5	-	-	-	-	-	C ₂	C ₂	C ₂	
	arsen	A	A	A	A	A	A	A	A	
	nikiel	A	A	A	A	A	A	A	A	
	kadm	A	A	A	A	A	A	A	A	
	benzo/a/piren	C	C	C	C	C	C	C	C	
	strefa mazowiecka	ozon	A	A	A	A	A	A	A	A
		ozon	C	C	C	D2	D2	D2	D2	D2
	ochrona roślin									
strefa ciechanowsko- mławska (2007-2009) /mazowiecka (2010-2012)	SO2	A	A	A	A	A	A	A	A	
	NOx	A	A	A	A	A	A	A	A	
strefa mazowiecka	ozon	A	A	A	A	A	A	A	A	
	ozon	C	C	C	D2	D2	D2	D2	D2	

